

betydning. I de to afsluttende kapitler viser forfatteren anvendelsesmulighederne for klimatiske oplysninger, når disse kombineres til helheder: som dele af regionalgeografiske beskrivelser eller som grundlag for megen planlægning inden for erhvervslivet.

Kr. M. Jensen.

Meteorological Monographs, udg. af The American Met. Soc., vol. 3, 1957. 283 s. 21 × 28 cm. 7 \$.

Denne bog er en del af en serie publikationer fra The American Met. Soc. I årene 1947–1957 er der kommet ialt 11 numre med resultaterne af originale undersøgelser – i mange tilfælde udført som team-work mellem nogle af meteorologiens og klimatologiens ledende personer. Disse publikationer er samlet i to bind, og nu foreligger 3. bind med undertitlen: *Meteorological Research Reviews, summaries of progress from 1951–1955*. Heri bringes yderst nyttige oversigter over forskningen og offentliggørelsen af resultaterne fra så forskellige emner som: klimatologi, meteorologiske instrumenter, nedbørens fysik, atmosfærens elektricitet m.m.

Dette bind fremtræder således som en a jour føring af det mægtige materiale, der blev samlet i »Compendium of Meteorology«, hvor man forsøgte at gøre status for den meteorologiske kundskab pr. 1950.

Kr. M. Jensen.

Günther Kunkel: Meteorologisch-mikroklimatologische Beobachtungen in Valdivia (Südchile). Abhandlungen der Deutschen Akad. d. Wissenschaften zu Berlin. 1959 nr. 5. 413 s. 21 × 30 cm. 45 DM.

I året maj 1957–april 1958 udførtes en række målinger på en nyoprettet makro- og mikroklimatisk station i Valdivia, og resultaterne præsenteres her. De sidste 300 sider af bogen indeholder det rene observationsmateriale, og i første fjerdedel gennemgås visse karakteristiske træk overvejende med brug af diagrammer. Begrundelsen for en offentliggørelse i dette omfang er så afgjort den, at man hidtil har måttet bygge vor opfattelse af de lokalklimatiske tilstande på den sydlige halvkugle på grundlag af målinger på den nordlige hemisfære. Bogen vil således opfylde et udbredt ønske om mere eksakt kendskab til disse egne klimatologi, og samtidig vil den være af stor betydning for tilrettelæggelsen af den agrarmeteorologiske forskning i Chile.

Kr. M. Jensen.

Th. Kraus, E. Meynen, H. Mortensen, H. Schlenger: Atlas östliches Mitteleuropa. Velhagen & Klasing, Bielefeld, Berlin, Hannover, 1959. 19 tekstsider, 68 kortblade. Kortbeskrivelse på engelsk og fransk. 40 × 56 cm. DM 142,00.

Dette atlas dækker området fra Rügen, Berlin og Dresden i vest til Minsk og Czernowitz i øst, og fra Wien i syd til Østersøen og det sydlige Litauen i nord, altså den region, hvor germanske, slaviske og baltiske folk i århundreder har levet side om side, stundom i indbyrdes kamp og stundom i fredelig sameksistens. Området er endvidere præget af mange krigsbegivenheder, af regionale, sociale og økonomiske modsætninger og af lange tiders politisk uro. Denne stærke labilitet er utvivlsomt medvirkende til, at denne del af Europa efter 1930 er blevet atlas-mæssigt beskrevet i et antal tyske, czekiske, polske og russiske værker.

Hovedvægten i det ovenfor omtalte atlas ligger i det kultur-geografiske stof, den historiske, erhvervsmæssige, befolkningsmæssige og politiske udvikling med særlig hensyntagen til de ændringer, de to verdenskrige har forårsaget. Værket er meget stateligt; det rummer 68 kortblade, 12 tavler med fotografier, navnlig af bebyggelse, et bilag med 4 store kort i målestokken 1:300 000 af områdets vestlige del samt en vældig litteraturliste, der er inddelt på den måde, at hvert enkelt blad har sin særlige bibliografi. Den kartografiske behandling af den politiske og erhvervsmæssige udvikling rækker tilbage til den tidlige Middelalder og indeholder en del originale forsknings-resultater, men er for de ældres vedkommende fortrinsvis bygget på tidligere undersøgelser. Derimod er analysen af befolkningsudviklingen i tiden efter 1910 for en væsentlig del et primært arbejde, der dog også har hentet stof i de omtalte kortværker fra de senere år.

Med ganske særlig interesse studerer man kortene nr. 35–41, der behandler flygtningeproblemet efter 1945, for så vidt som det angår bortvandringen fra østlige områder til Vest-Tyskland. Om denne vældige folkevandring eksisterer allerede en stor litteratur og en nogenlunde detaljeret statistik, men den her givne kartografiske behandling tilvejebringer et overskueligt og klart billede af de stedfundne forskydninger.

Der er ikke tvivl om, at dette atlasværk vil finde udstrakt anvendelse. Det er udarbejdet med stor omhu og under ledelse af fornemme repræsentanter for tysk geografi – og, frem for alt, det behandler et område, der idag mere end nogensinde er i befolkningsmæssig, økonomisk og politisk bevægelse.

Niels Nielsen.

The Times Atlas of the World. Vol. I–V. Edited by John Bartholomew. The Times Publishing Co. Ltd., London, 1955–1960. 32 × 50 cm.

Den nye udgave af det berømte Times Atlas, der første gang udkom i 1899, og hvis udgave fra 1922 har spillet og stadig spiller en betydelig rolle som topografisk atlas, er inddelt i 5 bind, indeholdende ialt 122 kort og 255 sider navnelister med ialt ca. 200.000 navne.

Man har lagt et enormt arbejde i redaktionen og udførelsen af denne nye udgave, der på mange måder repræsenterer en nydannelse inden for britisk kartografi. Man har i videst muligt omfang søgt kontrol og lokalt medarbejde fra institutter og videnskabsmænd fra hele Jorden, og resultatet er blevet et vel ajourført og fuldt moderne atlas, der vil få stor anvendelse, dels som håndbog og dels som grundlag for mindre atlasværker til en række forskellige formål.

Med særlig opmærksomhed studerer man kortene over Sovjet-Unionens område, fordi korttegningen her, navnlig efter krigen, har gjort så store fremskridt, at de ældre fremstillinger ikke længere er brugbare. Man får et indtryk af de vældige befolknings- og erhvervs-forskydninger i dette område, specielt i Ukraine og i de stater, der omfattes af regionen Turan. Men næsten overalt i verden sporer man den vækst i vor topografiske detailkundskab, der er en følge af de tekniske fremskridt og af behovet for detaljeret, topografisk viden.

Kortene er meget smukt udført; farverne er behagelige og så forskellige, at relieffet kommer godt frem; dette gælder også ocean-kortene,